Lietas Nr. C28342713
SKC-1841/2016

L Ē M U M S

Rīgā 2016.gada 19.septembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese A.Čerņavska
tiesnese A.Briede
tiesnesis N.Salenieks

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmumu.

Tiesnešu kolēģija

k o n s t a t ē j a

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kā apelācijas instances tiesas 2015.gada 14.decembra spriedumu /pers. B/ pretprasība pret /pers. A/ apmierināta daļēji, piedzenot līdzekļus /pers. C/ uzturam 200 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, sākot no 2013.gada 26.jūnija līdz dēla pilngadībai, nosakot, ka ir ieskaitāmi naudas līdzekļi, kas piedzīti ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013.gada 8.augusta lēmumu un 2014.gada 14.oktobra spriedumu, bet noraidot pretprasību daļā par nekustamā īpašuma "Jaunlejliepas", Stopiņu novadā, atzīšanu par laulāto kopīgo mantu, īpašuma tiesību atzīšanu uz ½ domājamo daļu un kompensācijas piedziņu par laulības laikā iegūto transportlīdzekli, atceļot lietā piemērotos prasības nodrošinājuma līdzekļus, kā arī piedzenot no /pers. B/ /pers. A/ labā valsts nodevu 870,13 EUR un no /pers. A/ valsts ienākumos tiesāšanās izdevumus 348,35 EUR.

[2] Par minēto spriedumu /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību, kurā ietverts lūgums atbrīvot pilnīgi vai daļēji no drošības naudas samaksas mantiskā stāvokļa dēļ. Vienīgie ienākumi ir bezdarbnieka pabalsts 17,81 EUR un ģimenē gaidāma bērna dzimšana. Kasācijas sūdzībai pievienotas 2015.gada 2.decembra Nodarbinātības valsts aģentūras Rīgas reģionālās filiāles izziņa Nr.150928-324izz1 un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) izziņa Nr.16/7325, kas apliecina to, ka /pers. A/ 2015.gada 28.septembrī piešķirts bezdarbnieka statuss un viņš saņem pabalstu 17,81 EUR.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmumu /pers. A/ lūgums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas noraidīts un kasācijas sūdzība atstāta bez virzības, nosakot termiņu līdz 2016.gada 12.februārim drošības naudas 284,57 EUR samaksai un maksājumu apliecinoša dokumenta iesniegšanai tiesā.

Tiesnesis atzinis, ka iesniegtie pierādījumi nesniedz objektīvu informāciju par /pers. A/ mantisko stāvokli. Citus pierādījumus, piemēram, izziņas par maznodrošinātas vai trūcīgas personas statusu, ziņas par piederošajiem īpašumiem un transportlīdzekļiem, kas varētu būt par pamatu atbrīvošanai no drošības naudas samaksas, /pers. A/ nav iesniedzis. No lietas materiāliem un Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas tiesnesis konstatējis, ka viņam pieder divi nekustamie īpašumi.

[4] Blakus sūdzībā /pers. A/ lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmumu, norādot, ka bezdarbnieka pabalsts 17,81 EUR liedz samaksāt drošības naudu pilnā apmērā un saistībā ar bērna piedzimšanu palielinājušies izdevumi, savukārt viņam trūkst ienākumu, no kuriem segt visus ģimenes uzturēšanai un labklājības nodrošināšanai nepieciešamos izdevumus. Nav izvērtēta argumentācija atbrīvošanai no drošības naudas samaksas un nav ņemtas vērā /pers. A/ tiesības aizsargāt savas tiesības tiesā.

[5] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Civillietu departaments atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmums atceļams, un jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas izlemjams pēc būtības.

[5.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, var pilnīgi vai daļēji atbrīvot personu no drošības naudas samaksas.

Tādējādi pamats fiziskās personas pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no drošības naudas samaksas ir tās mantiskais stāvoklis, turklāt personai, iesniedzot pieteikumu, ir jāiesniedz pierādījumi, kas apliecina viņas apgalvojumus par mantisko stāvokli. Šāds regulējums noteikts ar mērķi novērst šķērsli, kas finanšu līdzekļu trūkuma dēļ personām traucētu īstenot konstitucionālās pamattiesības uz brīvu pieeju tiesai (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 13.janvāra lēmums lietā Nr.SKC-1909*).

Lai jautājumu izlemtu pareizi, svarīgi noskaidrot, vai mantiskais stāvoklis ļauj samaksāt drošības naudu 284,57 EUR apmērā.

[5.2] Civillietu departamenta ieskatā, jautājuma pareizā izlemšanā vērā ņemams apstāklis, ka uz kasācijas sūdzības iesniegšanas brīdi /pers. A/ mantiskais stāvoklis pasliktinājās, salīdzinot ar laiku, kad viņš iesniedza prasību tiesā un apelācijas sūdzību, samaksājot valsts nodevas, ko apstiprina kasācijas sūdzībai pievienotajās izziņās norādītais, ka /pers. A/ 2015.gada 28.septembrī piešķirts bezdarbnieka statuss un viņš 2015.gada decembrī saņēmis bezdarbnieka pabalstu 17,81 EUR.

Turklāt konkrētajā gadījumā nevar ignorēt faktu, ka maksājamās drošības naudas apmērs skar divu nepilngadīgo bērnu intereses, jo /pers. A/ apgādībā atrodas dēls, par kuram maksājamo uzturlīdzekļu apmēru ir strīds šajā lietā, un jaunā ģimenē 2016.gadā dzimis bērns (2016.gada 18.janvāra izraksts no pacienta medicīniskās kartes, laulības apliecība Nr./laulības apliecības numurs/, dzimšanas apliecība Nr. /dzimšanas apliecības numurs/).

Līdz ar to Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmums, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no

drošības naudas un noteikts termiņš drošības naudas 284,57 EUR samaksai, atzīstams par nepamatotu un tas atceļams.

[5.3] Ievērojot procesuālās ekonomijas principu, kā arī Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto kompetenci, Civillietu departaments atzīst, ka jautājums par atbrīvošanu no drošības naudas samaksu izlemjams pēc būtības, nenodot to jaunai izskatīšanai.

Ņemot vērā šā lēmuma 5.2.punktā norādītos apstākļus un secinājumus, Civillietu departaments uzskata, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs ir daļēji atbrīvojams no drošības naudas samaksas, nosakot maksājamās drošības naudas apmēru 50 EUR un termiņu līdz 2016.gada 19.oktobrim drošības naudas samaksai un maksājumu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā.

Drošības nauda jāiemaksā Latvijas Republikas Augstākās tiesas (reģ.Nr.90000068892) depozīta kontā drošības naudas iemaksām: saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22; konta Nr.LV83 TREL 8280 0100 0000 0; klasifikācijas kods F22010010.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 3.punktu, 449.panta pirmo daļu, Civillietu departaments

n o l ē m a

Atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2016.gada 28.janvāra lēmumu.

/pers. A/ lūgumu par atbrīvošanu no drošības naudas samaksas apmierināt daļēji, nosakot viņam pienākumu samaksāt drošības naudu 50 EUR (piecdesmit *euro*).

Noteikt termiņu drošības naudas 50 EUR (piecdesmit *euro*) samaksai un samaksu apliecinoša dokumenta iesniegšanai Rīgas apgabaltiesā līdz 2016.gada 19.oktobrim.

Gadījumā, ja iesniedzējs noteiktajā termiņā drošības naudas samaksu apliecinošu dokumentu Rīgas apgabaltiesā nebūs iesniedzis, kasācijas sūdzība tiks uzskatīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam.

Lietu nodot apelācijas instances tiesai Civilprocesa likuma 459.panta otrās vai trešās daļas prasību izpildei.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) A. Černavska
Tiesnese (paraksts) A. Briede
Tiesnesis (paraksts) N. Salenieks